

Ontwikkeling kennis- en innovatiesystemen in de Greenportregio's: regionale aanpak gouden driehoek

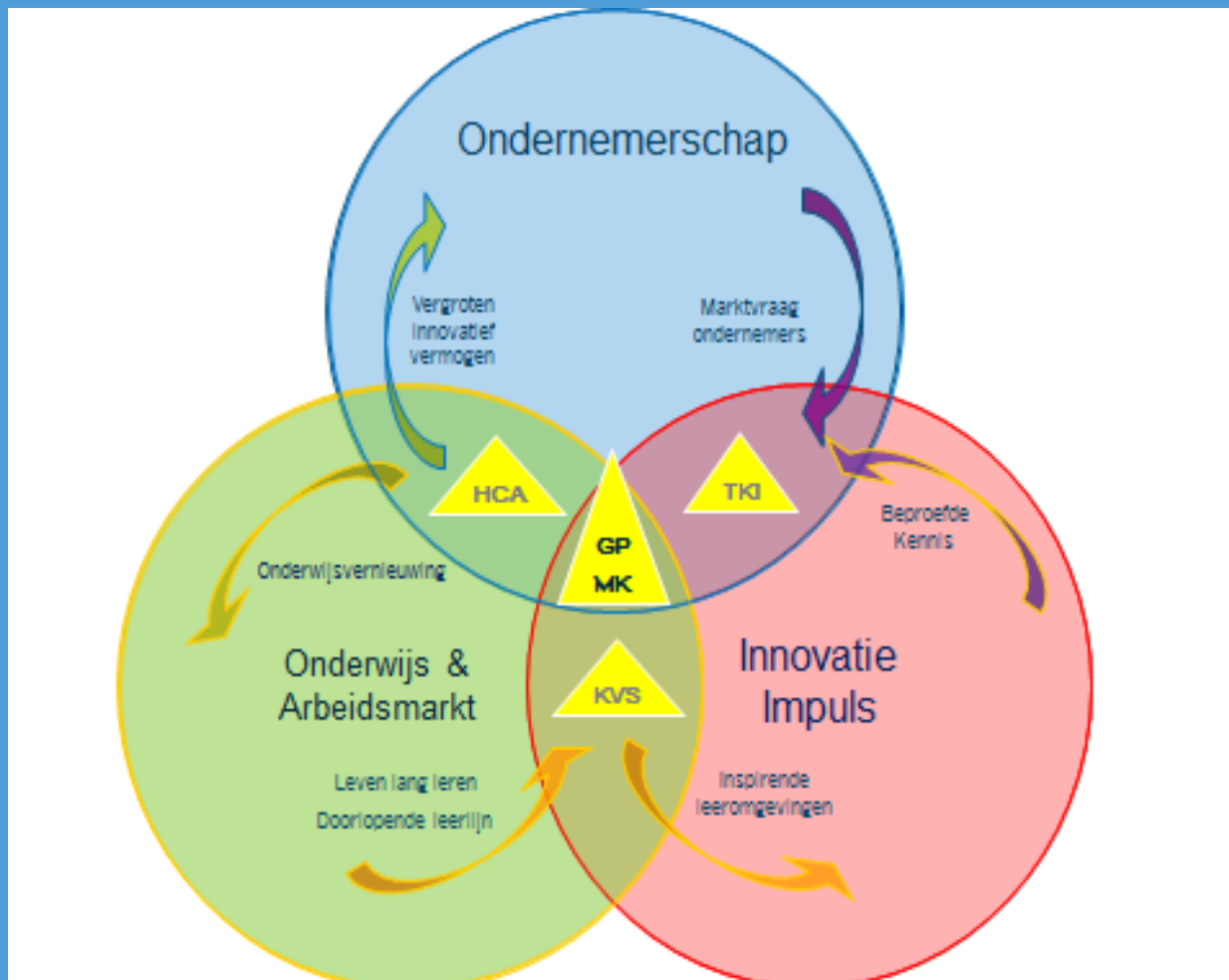
T&U-onderzoeksthema Methodieken Kennisoverdracht (MK)

Monitorresultaten 2014

Floor Geerling-Eiff (LEI) & Marijke Dijkshoorn-Dekker (LEI)

Focus thema MK Greenportregio's

Thema MK: aanpak en beoogd resultaat

Kennis en innovatie (k&i) = publiek-private research and development (r&d).

De MK-projecten worden aanpalend uitgevoerd aan de bredere k&i-programma's in de Greenportregio's van welke 5 financiering ontvangen vanuit EFRO.

Het doel van het mk-onderzoek is tweeledig:

- *monitoren* van het proces om te komen tot goed functionerende regionale kennis- en innovatiesystemen
 - om de regio's zowel intern als regio-overstijgend een spiegel met geleerde lessen voor te houden en 'best practices' te documenteren;
- *hands-on actieonderzoek* per regio en op maat
 - om de samenwerkende partners in de gouden driehoek te faciliteren bij de verankering van een duurzaam kennis- en innovatiesysteem.

K&I-systemen Greenports en financiële omvang

- **Agrivizier, Noord-Holland-Noord:** 1.885.387€ = 56% beleid (EFRO, Rijk, Provincie) + 44% bijdrage projectpartners;
- **InnovatieMotor, Aalsmeer:** 2.514.658€ = 70% beleid (EFRO, Provincie) + 30% bijdrage projectpartners;
- **Kennis & innovatie, Greenport Gelderland:** dit bedrag wordt in 2015 in kaart gebracht;
- **Innovatie en Demonstratie Centra (IDC's), Westland-Oostland:** 3.145.119€ = 48% beleid (EFRO, Rijk, Provincie) + 52% bijdrage projectpartners;
- **IDC, Duin- en Bollenstreek:** 574.995€ = 53% beleid + 47% projectpartners;
- **Kennis Innovatie Impuls, Boskoop:** 1.942.420€ = 61% beleid (EFRO, Rijk) + 39% cofinanciering projectpartners;
- **GreenBrains, Venlo:** 300.000€ voucherregeling (Provincie), eigen investering partners op vormgeven samenwerking, gezamenlijke projecten genereren, duurzaam verdienmodel.

Partners betrokken bij de K&I-systemen Greenports

1. **Agrivizier, Noord-Holland Noord**: Greenport NHN, TNO, Flynth, DLV, Clusius, Wageningen UR en Agri Tech Campus (Synthens/KvK heeft zich teruggetrokken), Provincie Noord-Holland, EZ en EU (EFRO);
2. **Innovatiemotor, Aalsmeer**: Greenport Aalsmeer, KvK, Wageningen UR, Hogeschool InHolland, het Ontwikkelcentrum, LTO SIGN, Provincie Noord-Holland, EZ en EU (EFRO);
3. **Innovatie en Demonstratie Centra Westland-Oostland**: Greenport W-O, Greenport Horti Campus, regionale gemeenten, Wageningen UR, Demokwekerij, GreenQ/DLV, LTO SIGN en Groeiservice, KvK, mbo Westland (Lentiz, Albeda, Mondriaan), Edudelta, InHolland, Haagse Hogeschool, TNO, Provincie Zuid-Holland, EZ en EU (EFRO);
4. **Innovatie en Demonstratie Centra Duin- en Bollenstreek**: Greenport Horti Campus, Anthos, BKD, NAK-Tuinbouw, Bollenacademie, HobaHo, KAVB, KennisCentrum Plantenstoffen, Gemeente Lisse, Wageningen UR Provincie Zuid-Holland, EZ en EU (EFRO);

Partners betrokken bij de K&I-systemen Greenports

5. Kennis en Innovatie Impuls, Boskoop: Greenport Boskoop, DLV, Wageningen UR, Wellant, (3) regionale gemeenten, RPA Rijn Gouwe, PB Boomkwekerij, kring Boskoop, de KvK, studieclub regio Boskoop, Hoogheemraadschap Rijnland, Provincie Zuid-Holland, EZ en EU (EFRO);

6. Greenport Gelderland: bedrijven en vertegenwoordigers tuinbouwcluster (vijf tuinbouwpacten en het overkoepelend Ondernemersinitiatief), kennisinstellingen (onder andere Helicon en Wageningen UR), LTO, KvK, de Provincie Gelderland en regionale gemeenten;

7. Kennisloket GreenBrains, Venlo: Citaverde College, Fontys Venlo, HAS, Wageningen UR en de Provincie Limburg.

Monitorspeerpunten K&I Greenportregio's

1. Mate waarin de greenportregio komt tot **visievorming en agendering** voor kennis en innovatie;
2. Mate van **betrokkenheid van actoren** (partijen en gremia) **en samenwerking**;
3. Mate waarin de greenportregio erin slaagt **concrete activiteiten** (projecten) uit te voeren en **resultaten** te boeken, inclusief communicatie;
4. Mate waarin **ondernemers investeren** in de activiteiten en de verhouding tussen publiek-private financiële investeringen;
5. Mate waarin er sprake is van een **iteratief leerproces**, d.w.z. men de systematiek/infrastructuur voor kennis en innovatie verder ontwikkelt o.b.v. voortschrijdend inzicht en geleerde lessen.

Visie (V) en Agenda k&i (A): 2012-2014

Alle regio's: gericht op versterking innovatie bedrijven en concurrentiekracht T&U-sector;

Noord-Holland Noord (Agrivizier):

- V: tripartiete samenwerking onderwijs, onderzoek en advies verankeren voor een structureel en sterk kennis- en innovatienetwerk om ondernemers in NHN op maat te bedienen;
- A: thema's -> markt en keten, duurzame teelt, meer met minder, energie en groene grondstoffen, gezondheid en welzijn.

Aalsmeer (Innovatiemotor):

- V: regio in beweging brengen, kennis en innovatie beter koppelen door nauw aan te sluiten bij vraagstukken ondernemers;
- A: thema's -> teelt en techniek, marktontwikkeling en ketensamenwerking (product-, markt- en procesinnovaties).

Visie (V) en Agenda k&i (A): 2012-2014

Greenport Gelderland (kennis en innovatie):

- V: meer sturing vanuit bedrijfsleven (ondernemerspacten) voor ontwikkeling innovatie in de regio; provincie/overheden nemen een faciliterende rol op zich;
- A: thema's -> logistiek, energie en milieutechniek, biobased en food & health.

Westland-Oostland (IDC's Duurzame Greenports), zie ook notes:

- V: opbouwen van (bestaande en nieuwe) IDC's voor k&i en kennisvalorisatie in de glastuinbouw, inclusief kennisuitwisseling en vraag-gestuurde agendasetting;
- A: thema's -> energie, water, smaak, digitaal telen, robotica en Horti House: voor netwerkvorming actoren werkzaam in kennis en innovatie tuinbouwsector.

Duin & Bollen (IDC):

- V: opbouw nieuw IDC voor k&i en kennisvalorisatie; 1 IDC sectorgericht (Bollen en Vaste Planten) i.p.v. meerdere themagerichte IDC's voor de glastuinbouw (zie W-O);

Visie (V) en Agenda k&i (A): 2012-2014

Duin & Bollen (IDC):

- A: thema's -> fyto-sanitaire aspecten, biobased productie, precisielandbouw en logistieke technologie.

Boskoop (Kennis en Innovatie Impuls):

- V: opbouwen k&i-netwerk voor versterking regio als innovatief boomkwekerijcentrum;
- A: thema's -> onderwijsacceleratie, kennisontsluiting en innovatie-impulsprojecten;

Venlo (GreenBrains):

- V: samenwerking kennispartners (onderzoek, mbo- en hbo-onderwijsinstellingen) opbouwen om ondernemers beter te bedienen met kennis voor innovatie en studenten een inspirerende leeromgeving te bieden (win-win);
- A: GB nauwelijks een rol in regionale agendavorming; focus ligt vooral op ontwikkeling infrastructuur: GreenBrains-loket + integraal opleidingsplatform (Green School).

Betrokkenheid actoren en samenwerking: 2014

Noord-Holland Noord:

- Partners ondersteunen dit hoge ambitieniveau, maar focus op lange-termijn-innovatievraagstukken maakt aansluiting met bedrijfsleven en mbo lastig;
 - Oplossing: criteria zijn versoepeld; er wordt ook ingezet op korte(re) termijn innovatievraagstukken;
- De verplichte tripartiete samenwerking (was de ambitie) wordt niet langer strikt gehanteerd. Enerzijds betekent dit meer flexibiliteit in de projectuitvoering, anderzijds blijven kansen onbenut waar bijv. het onderwijs een relevante rol in had kunnen vervullen;
- Wijziging samenstelling partners: TNO + Flynth + DLV Plant & BMT + Agri Tech Campus vervingen Syntens/KvK. Alle partners zijn tevreden over de huidige samenwerking;
- De coördinatie van innovatieprojecten is verdeeld over de partners. Niet langer 1 centrale coördinator (voorheen Syntens), de aanvragende partner = de projectleider;
- Betrokken ondernemers participeren in projecten.

Betrokkenheid actoren en samenwerking: 2014

Aalsmeer:

- De coördinatie van innovatieprojecten is verdeeld over een aantal partners; dat verloopt naar wens;
- De uitvoerende partners en de provincie als financier zijn tevreden over de samenwerking;
- Kennisverspreiding en borging van de kennisresultaten worden vormgegeven i.s.m. het nieuw opgerichte Groen Onderwijscentrum (greenportaaalsmeer.nl);
- De matchingsbijeenkomsten en de projecten gericht op korte-termijninnovatievraagstukken hebben geleid tot de beoogde betrokkenheid van ondernemers in de regio bij kennis en innovatie.

Duin & Bollen:

- Het realiseren van collectieve doelstellingen (-> te weinig concreet) en de samenwerking tussen partners komen minder goed uit de verf dan beoogd;

Betrokkenheid actoren en samenwerking: 2014

Duin & Bollen:

- Door verschillende belangen is er verschil tussen partners die operationeel trekken (projecten aansturen) en partners die louter strategisch handelen;
- De projectleider werkt eraan om de balans tussen operationele en strategische verantwoordelijkheden onder de partners te verbeteren;
- Het is nog niet gelukt om het IDC regionaal bestuurlijk te borgen;
- De betrokkenheid van telers is beperkt; de afspraak is dat projectpartners innovatievragen ophalen bij hun achterban.

Greenport Gelderland:

- In 2014 is verder gewerkt om de aansturing op regionale kennis en innovatie te laten verlopen vanuit de 5 sectorpacten en een zesde sectorpact voor sector-overstijgende k&i-vraagstukken, ondersteund vanuit de provincie/overheid;

Betrokkenheid actoren en samenwerking: 2014

Greenport Gelderland:

- Er is een multi-actor netwerk (ondernemers, kennisinstellingen en overheid) opgebouwd waardoor er niet alleen focus is op het genereren van k&i-projecten maar ook op een goede procedure (voorwaarden en criteria) om innovatie te faciliteren;
- Betrokkenheid bij en investering van ondernemers in k&i-projecten komt nog niet goed van de grond, het blijft voorlopig een aandachtspunt om dit te verhogen.

Westland-Oostland:

- IDC's lopen goed qua samenwerking, aansturing en commitment van partners, volgens de betrokkenen;
- Er is echter geen sprake van een netwerk aan samenwerkende IDC's;
- Belangenbehartigers van de glastuinbouwsector en/of toeleverende industrie zijn goed betrokken zoals beoogd, betrokkenheid telers en mkb blijft een belangrijk aandachtspunt.

Betrokkenheid actoren en samenwerking: 2014

Boskoop:

- Met 14 partners in 4 jaar tijd goede samenwerking opgebouwd, aansturing, commitment voor projecten en resultaten geleverd;
- Samenwerking met de nieuwe koepelgemeente Alphen (100.000+) en de Groene Hart Academie biedt nieuwe kansen voor regionale continuïteit k&i;
- Verkenning om het opgebouwde netwerk rond k&i te verduurzamen in een IDC en het commitment van boomkwekers te behouden c.q. te vergroten. Zij zijn bereid mee te denken maar participeren vaak niet actief. Dat blijft een aandachtspunt.

Venlo:

- Samenwerking tussen de partners verloopt an sich goed. Echter de energie voor vormgeving samenwerking onderzoek-onderwijs voor versterking kwaliteit regionaal kennisaanbod zwakt af, mede door moeizaam overleg met regionale bestuurders;
- Partners werken vrij individueel aan de beantwoording van de vouchervragen. Beoogde samenwerking tussen onderzoek en onderwijs komt, wat moeizaam, wel van de grond;

Betrokkenheid actoren / Concrete activiteiten, resultaten en communicatie

Venlo:

- Sommige partners focussen meer op samenwerking met elkaar, anderen zijn meer gericht op strategie (eigen) positie als kennispartner voor de regio;
- Toetreding van nieuwe kennispartners (UM en Gilde) heeft niet plaatsgevonden;
- Bedrijven zijn klant en partner in projecten via de vouchers.

Concrete activiteiten, resultaten en communicatie: 2014

Noord Holland Noord:

- 13 projecten zijn opgestart, een aantal nog in de pijplijn, waar mogelijk in tripartiete uitvoering door kennispartners. Uiteindelijke target is 15 innovatieprojecten;
- 2 themabijeenkomsten voor visie en consortiumvorming;
- opstarten van innovatieclusters is een zoekproces geweest, met name het verhelderen van taken en verantwoordelijkheden. Betrokkenen zijn wel tevreden over de samenwerking en uiteindelijke resultaten;

Concrete activiteiten, resultaten en communicatie: 2014

Noord-Holland Noord:

- De partners willen meer aandacht voor het uitdragen van de resultaten via een gedegen communicatie-infrastructuur. Tot nu toe lukt het niet goed om dit van de grond te krijgen.

Aalsmeer:

- 35 projecten: 28 projecten lopen, 7 zijn afgerond;
- De matchingsbijeenkomsten voor kennisuitwisseling, vraagarticulatie en consortiumvorming leid(d)en tot nieuwe innovatieprojecten;
- Structurele aandacht voor communicatie: succesfactoren zijn de wervende tekst, de subsidieknop waarmee onderwerpen kunnen worden aangedragen en kennisontsluiting van alle projectresultaten op de website Greenport Aalsmeer.

Duin & Bollen:

- 16 projecten in totaal (innovatieprojecten, masterclasses): 1 afgerond (krijgt een doorstart) en 5-10 projecten in de pijplijn;

Concrete activiteiten, resultaten en communicatie: 2014

Duin & Bollen:

- Kennisarena's worden georganiseerd voor informatievoorziening en uitwisseling;
- Er is een interactief kennissysteem: bloembollenweb.nl waar met enige regelmaat gecommuniceerd wordt over de resultaten en activiteiten van het IDC.

Gelderland:

- Aantal projecten en activiteiten (inclusief communicatie) wordt in 2015 door Greenport Gelderland in kaart gebracht;
- Focus op afstemming met de betrokkenen over de procedure van de publiek-private financiering en agendering i.p.v. het formuleren en operationaliseren van projecten.

Westland-Oostland:

- Energie: kennisontwikkeling en demonstratie (k&d) rond 4 energiebesparende kasconcepten, wekelijkse rondleidingen en demo-activiteiten zoals presentaties (incl. seminars en bijdrage aan Energiek2020-event) en 24 publicaties (wetensch. en populair);

Concrete activiteiten, resultaten en communicatie: 2014

Westland-Oostland:

- Water: k&d rond de waterefficiënte en emissieloze kas (WEEK), infrastructuur voor testen zuiveringsapparatuur, 8 bijeenkomsten en rondleidingen georganiseerd, incl. Waterevent (variërend 10-120 pp), 14 artikels, 3 posters, 4 presentaties, 1 video en IDC gelinkt aan EIP-werkgroep WIRE (1 brochure);
- Smaak: 1 wetenschappelijk seminar (100 pp), festival van de smaak (2000 pp), projecten: ledverlichting voor smaak en inhoudsstoffen aardbei, smaakonderzoek, ontwikkeling smaakmodel, communicatie onder andere manifestatie Aardbeienketen2020;
- Digitaal telen: doorontwikkelen van techniek en managementinformatie telen op afstand, inbedden samenwerking onderzoek en onderwijs, kennisontwikkeling (diverse kennisarena's, masterclasses en netwerkbijeenkomsten) en demo (kijkdagen en tuinderscafés);
- Horti House: fysieke faciliteit voor demonstratie van IDC-activiteiten en netwerkfunctie/ ontmoeting stimuleren tussen alle actoren werkzaam in de tuinbouwsector;

Concrete activiteiten, resultaten en communicatie: 2014

Westland-Oostland:

- Robotica: 7 projecten, uitvoering door bedrijven en kennisinstellingen glastuinbouw- en niet-gtb-sectoren, demonstratie resultaten geïntegreerd met overige activiteiten Demokwekerij (in 2014: 14.000 verwachte nationale en internationale bezoekers).

Algemeen: IDC-concept in NL en internationaal bestuurlijk op de kaart gezet als platformfunctie, in totaal duizenden bezoekers IDC-activiteiten en veel aandacht via digitale en gedrukte media.

Boskoop:

- 7 masterclasses in totaal (KII) gerealiseerd: grootste succes KII, circa 240 deelnemers (bedrijven en studenten). De classes waren een goede invulling van het hiaat dat boomkwekerijonderwijs in de regio ontbrak. Dit leidde tot een nieuwe praktijkgerichte onderwijsstrategie van Wellant en InHolland: een BBL-opleiding (niveau 2/3) met 22 studenten;

Concrete activiteiten, resultaten en communicatie: 2014

Boskoop:

- 11 innovatieprojecten gerealiseerd: zodra in gang gezet deelnemende ondernemers enthousiast. Kennisvragen echter via intermediairs boven tafel gehaald, ondernemers kwamen niet vanzelf. In 2014 zijn geen kennisvragen meer via het KII-loket binnengekomen;
- 10 kennisdossiers gerealiseerd: vormen een verdiepingsbron voor relevante sector-gerelateerde vragen. Meningën ondernemers verschillen over de toepasbaarheid van de resultaten (van 'goede kennisverbreding' tot 'te specifiek voor de eigen situatie');
- Informatie over de activiteiten en kennisresultaten zijn via de website KII verspreid. De betrokkenen willen graag nader onderzoek hoe intensief, kort of lang de website is benut door gebruikers om kennis tot zich te nemen.

Venlo:

- 3 van de 5 tranches vouchers kennisvragen van ondernemers zijn in gang gezet. De projecten zijn in uitvoering;

Resultaten en communicatie / Private investeringen: 2014

Venlo:

- De inzet van studenten in de samenwerking onderzoek (WUR) en onderwijs (Fontys) verloopt inhoudelijk niet op rolletjes, maar leidt wel tot een goed leerproces voor vervolg;
- Meerwaarde concept GreenSchool blijft voorlopig uit; de scholen verzorgen apart cursussen;
- Inbedding GreenBrains als regionale kennis- en innovatiestructuur Noord-Limburg nog geen bestuurlijk feit; wel is er aansluiting met agro Key-portregio Midden-Limburg (echter, hier ligt het accent op andere agro-sectoren dan T&U);
- GreenBrains kent een overzichtelijke website met informatie over het loket en mogelijkheden om innovatievragen in te dienen. Structurele communicatie over alle projectresultaten is echter een aandachtspunt.

Private investeringen 2014

Generiek: alle regio's zijn zoekende naar nieuwe verdienmodellen waarbij sprake is van minder publieke middelen en meer private (vnl. cash) investeringen in k&i: aandachtspunt.

Private investeringen: 2014

Noord-Holland Noord:

- Betrokken bedrijven bij projecten (toeleveranciers en telers) dragen financieel bij aan materiële kosten zoals plantmateriaal/verlichting voor onderzoek en uren in kind;

Aalsmeer:

- Betrokken bedrijven bij projecten (toeleveranciers en telers) dragen financieel bij aan materiële kosten zoals plantmateriaal/verlichting voor onderzoek en uren in kind;

Gelderland:

- Het doel vanaf 2014 is om de private bijdragen aan k&i-projecten naar 40% te realiseren. Uitdaging hierbij is projecten interessant(er) voor bedrijven en de regio te maken. Deze ambitie vergt een lange adem met veel afstemming tussen de sectorpacten, bedrijven, kennispartners en bestuurders. Er loopt wel een aantal k&i-projecten die voornamelijk uit subsidies worden bekostigd maar er zijn nog geen publiek-privaat gefinancierde projecten gestart.

Private investeringen: 2014

Westland-Oostland:

- Bedrijven leveren zowel cash (ook in combinatie met vouchers) als in kind bijdragen aan materiële kosten zoals de bouw van prototypen, proeven en personele inzet;
- Een overzicht van alle private bijdragen i.r.t. de IDC's en projecten is vrij complex en niet beschikbaar.

Duin & Bollen:

- De private IDC-projectpartners investeren zowel in kind als cash in projecten.

Boskoop:

- Bijdragen van ondernemers zijn voornamelijk in kind; er is een fee van 150 - 450 euro voor participatie aan de Masterclasses;
- In het vervolgplan voor verkenning van het IDC Bomen ligt de focus op het inzichtelijk maken van het rendement van investering in k&i voor bedrijven en een geleidelijke (stapsgewijze) afname van publieke t.o.v. toenemende private financiering van k&i;

Private investeringen / Iteratief leerproces: 2014

Venlo (tranche 3):

- Kleine vouchers (10): 2.500€ subsidie, bijdrage ondernemer in kind;
- Grote vouchers (14): 5.000€ subsidie, bijdrage ondernemer in kind en 2.500€ in cash.

Iteratief leerproces 2014

Noord-Holland Noord:

- Na de wijziging in partners is beter gestuurd op verwachtingsmanagement; rollen en taken zijn verhelderd. Resultaat: begrip en waardering voor elkaars inzet;
- Agrivizier heeft de basis gelegd voor samenwerking tussen de betrokken partijen bij de innovatieclusters (partners, bedrijven, overheden). Partijen weten elkaar beter te vinden en hebben de meerwaarde ervaren;
- Uitkomsten van onderzoeksprojecten hebben nieuwe vraagstukken opgeleverd waar ondernemers zelf verder mee aan de slag gaan.

Iteratief leerproces: 2014

Aalsmeer:

- Door verbetering van de communicatie in de regio (van onder andere succesvolle showcases) zijn meer bedrijven betrokken en melden zij onderwerpen voor innovatieprojecten aan: de balans tussen vraag – aanbod is versterkt;
- Hierdoor is als vliegwiel een regionaal k&i-klimaat ontstaan doordat ondernemers en kennispartners elkaar beter weten te vinden;
- Beoogd wordt om de relevante kennis te borgen middels het groene onderwijscentrum.

Duin & Bollen:

- Een leerpunt was dat ondernemers niet zoals beoogd zelf met innovatievragen aanklopten bij het IDC. Dit vereiste een andere aanpak;
- Suggestie door partners vervolg IDC (leerervaring): focus op enkele grote projecten met een lange termijnperspectief (10-20 jaar) waaronder afgeleide innovatievraagstukken gericht op de kortere termijn;

Iteratief leerproces: 2014

Duin & Bollen:

- De Rabobank heeft besloten hun innovatiefonds in te zetten voor het vervolg op succesvolle innovatieprojecten.

Gelderland:

- Overleg met de betrokken partners over de totstandkoming van Kenniscentrum Randwijk heeft geresulteerd in de verkenning van een IDC Gelderland. Leerervaringen vanuit de regio's Westland-Oostland en Duin & Bollen vormden hierbij het voorbeeld.

Boskoop:

- De intensiteit, betrokkenheid samenwerking en collectiviteitsvorming in de gouden driehoek tussen 14 betrokken partners, waarbij onderzoek, onderwijs en advies tripartiet uitvoering gaven aan de k&i-activiteiten, was een succesfactor. Hierdoor kon de boomkwekerijsector specifiek op maat bediend worden met kennis voor innovatie. Dit is uniek te noemen en dat succes wil de regio blijven uitdragen. Dit biedt geleerde lessen (do's en dont's) voor de vormgeving van andere regionale k&i-infrastructren en, alhoewel sprake is van een ander schaalniveau, voor pps op landelijk niveau en breder dan T&U.

Iteratief leerproces: 2014

Boskoop:

- Er is een monitor uitgevoerd naar de verwachte impact en toepassing van de kennisresultaten (Derkx et al, 2013). Voor het betrekken van ondernemers voor vervolgactiviteiten wil de regio echter goed inzichtelijk maken en communiceren wat de effecten van KII bedrijven op de lange termijn opleveren;
- Een relevant leerpunt is dat er voldoende aandacht moet zijn voor goede informatievoorziening en communicatie over k&i en de resultaten (o.a. via de website).

Westland-Oostland:

- De ervaring leert dat goed in beeld moet worden gebracht wanneer een goed momentum is om kennis onder de aandacht te brengen bij doelgroepen. Er dient een goede match te zijn tussen onderzoek gericht op de lange termijn en de actuele kennisbehoefte, zoals bij energie een stijging van de brandstofprijzen tot meer interesse in de onderzoeksresultaten naar energiebesparende technologie leidt;

Iteratief leerproces: 2014

Westland-Oostland:

- Samenwerking met lerende ondernemersnetwerken zoals TTO helpen kennisvalorisatie te bevorderen;
- Bedrijven hebben behoefte aan kennis- en innovatiemakelaars die ondernemers door de bomen het bos laten zien en hen faciliteren bij kennisvalorisatie. Door samenwerking van de partners uit onderzoek, onderwijs en/of advies/toeleveranciers beogen de IDC's deze functie in te vullen;
- Om kennisfuncties (onderzoek, onderwijs en advies) met elkaar te integreren bouwen Lentiz, InHolland en Demokwekerij Westland met bedrijven aan een campus voor educatie en k&i op een fysieke locatie in het Westland;
- Er is toenemende aandacht en belangstelling voor aantrekkelijk beeldmateriaal (presentaties, demonstraties, zoals TED's, etc.) in de communicatie over onderzoeksresultaten. Dit verhoogt het gebruikersgemak en zorgt voor een breder bereik qua doelgroep. Dit biedt een kans voor de IDC's om kennisvalorisatie te bevorderen.

Iteratief leerproces: 2014

Venlo:

- De belangrijkste knelpunten in de samenwerking tussen onderzoek en onderwijs aan innovatievraagstukken van ondernemers waren de inbedding van de werkwijze binnen het curriculum, onvoldoende snelheid in de uitvoering en onbetrouwbaarheid van (beschikbare) capaciteit van studenten en docenten. In plaats van de handdoek in de ring te gooien, trekken de betrokkenen lering uit het proces. In de nieuwe aanpak neemt het onderzoek de lead in de beantwoording van de vragen, het onderwijs werkt samen waar mogelijk;
- De uitvoering van de voucherregeling door GreenBrains verloopt volgens de betrokkenen naar tevredenheid. Het kost GB, en onderliggend GreenSchool, echter veel energie om de infrastructuur regionaal in te bedden en te verduurzamen. De bestuurlijke verankering is lastig en dit heeft consequenties voor de potentiële verduurzaming van GreenBrains.

Aandachtspunt ontwikkeling 2015 en verder

Het belangrijkste aandachtspunt voor de verduurzaming van de regionale k&i-systemen is de zoektocht naar de volgende 2 nieuwe verdienmodellen:

- **Financieel:** combinatie publiek (provincie, topsector, EZ, EIP, EFRO) en privaat (primaire producenten, ketenpartners, brancheorganisaties, ngo's -> nationaal en internationaal). Aandacht voor effectievere, gecombineerde inzet van regionale en (inter)nationale instrumenten k&i voor mkb, private collectieve fondswerving en internationale marktkansen;
- **Infrastructureel:** samenwerking versterken tussen kennispartners (onderzoek, onderwijs, advies) met bedrijven (groot, mkb) en overheden (Provincies, gemeenten, rijk, EU) op regionaal niveau, door verbinding met de landelijke en internationale k&i-agenda's voor een sterke Nederlandse topsector T&U.

